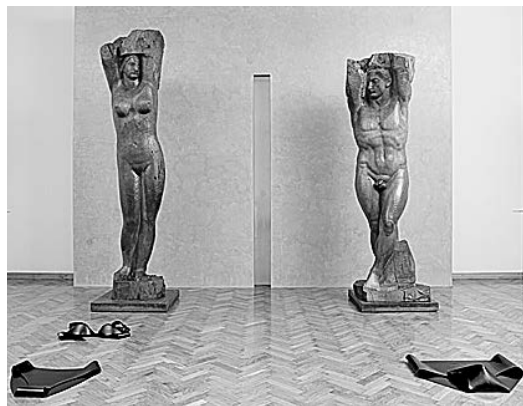


MUZEJ READY-MADE?

(UZ PROJEKT GEMINE MUSE 2004. U GALERIJI IVANA MEŠTROVIĆA U SPLITU)

DALIBOR PRANČEVIĆ □ Fundacija Ivana Meštrovića - Galerija Ivana Meštrovića, Split



sl.1. Viktor Popović, Bez naziva, 2004.

Ivan Meštrović, Adam i Eva, 1939/41.

Foto: Zoran Alejbeg

sl.2. Guillaume Ségur, Actual walk, 2004.

Internet video

Foto: Zoran Alejbeg



Predstavljanje djela suvremene umjetnosti prepoznaje se kao konstanta djelovanja Fundacije Ivana Meštrovića - Galerije Ivana Meštrovića u Splitu. U sklopu SplitArtProjekta, koji se pod voditeljskom paskom Bože Majstorovića i Quida Quiena odvijao tijekom 1996. i 1997. godine, sudjelovali su mnogi protagonisti hrvatske suvremene likovne scene: Robert Šimrak, Davor Mezak, Vitold Košir, Goran Trbuljak, Dubravka Lošić, Anto Jerković, Đanino Božić, Melita Sorola-Staničić, Predrag Todorović, Nika Radić, Dubravka Rakoci, Boris Demur, Daniel Kovač, Petar Grimani, Duje Jurić. Zbog intenziviranih radova na sanaciji objekta, kao i priprema stalnoga muzejskog postava, Galerijski prostor nije bio dostupan za izlaganje.

Kako i sam prostor namijenjen prikazivanju djela Ivana Meštrovića može postati mjestom eksperimenta pokazuje, među ostalim, projekt troje umjetnika priređen u lipnju 2003. godine. Svojim radovima u prostor Galerije Ivana Meštrovića intervenirali su Tanja Ravlić, Kristina Restović i Ivan Bura. Cilj projekta bilo je sučeljavanje dvaju medija - "tradicionalnoga" i "suvremenoga", odnosno preispitivanje i upozoravanje na nepreciznost ustaljenih definicija kojima su se ti mediji pokušali objasniti. "Tradicionalno" vrlo često poprima pejorativno značenje upućujući nas na jednoobrazan, počesto vrlo dosadan pristup djelima likovne umjetnosti. Svjedočima smo zauzimanja stajališta promatrača prema muzeju kao ready-madeu. Ipak ne u onom smislu Duchampovih eksperimentalnih htijenja koja su tendirala postavljanju pitanja o redefiniranju umjetničkog objekta odnosno njegova statusa. Ready-made o kojemu se ovdje govori fosilizacija je umjetničkog predmeta lijepo aranžiranoga u sklopu autorskih interpretacija. No malo je uspješnih realizacija takve vrste, i one počesto nisu mišljene za periodičnu promjenu.

Upravo je iz takvog projekta sučeljavanja umjetnika bitno različitih načina djelovanja i različite generacijske pripadnosti pokrenuto sudjelovanje Hrvatske u međunarodnom projektu *Gemine Muse 2004.* (Muze blizanke 2004.), a na inicijativu Instituta za suvremenu umjetnost u Zagrebu. Riječ je o trećoj ediciji prvotno talijanskog projekta koji je nastojao biti, i napokon postao, međunarodnim. U projektu je sudjelovalo 36 muzeja u devet europskih zemalja koji su otvorili vrata 106-orici mladih umjetnika. Cijelim projektom koordinirao je Giacinto di Pietrantonio, u suradnji s 47 europskih likovnih kritičara.

Tako su i u prostorima Galerije Ivana Meštrovića u Splitu postavljeni radovi trojice umjetnika mlađe generacije.

Istodobno s nastupom umjetnika u Splitu, dva hrvatska umjetnika - Alen Floričić i Leo Vukelić, izlagali su u inozemstvu (prema izboru Darka Šimičića).

Prije svega, ponovno je riječ o susretu muzeja uvjetno rečeno tradicionalne orijentacije i suvremenih autora. Ovoga puta u prostore Galerije Ivana Meštrovića interveniraju Viktor Popović iz Splita (prema izboru Dalibora Prančevića), Guillaume Ségur iz Lyona (prema izboru Estelle Nabeyrat) i Graziano Vignolo iz Genove (prema izboru Emilije Marasco).

Kontroliranje gestualnosti, odnosno tragova akcije zasnovanih na ponajboljoj tradiciji europske umjetnosti druge polovice 20. stoljeća, evidentira se kao važan aspekt doživljaja velikog dijela stvaralaštva Viktora Popovića. Upravo materijal kao objekt kreativne intervencije dobiva odsudnu važnost za dva generacijski vrlo daleka umjetnika - "tradicionalni" kiparski materijal Ivana Meštrovića i "suvremeni" industrijski materijal mladog umjetnika. Inicirajući impuls razmišljanja Viktora Popovića, dvije su skulpture Ivana Meštrovića velikih dimenzija, nastale u tvrdog orahovini, koje predstavljaju praroditelje - Adama i Evu. Sakralna tema ima iznimno važno mjesto unutar Meštrovićeva opusa. Aludirajući na pojavu i značenje biblijske nagosti praroditelja, Viktor Popović na tlo pred skulpture postavlja replike donjeg rublja izvedene u gumi.



sl.3. Graziano Vignolo, *Lamenti incatenati*, 2004. Željezo, zvučna kulisa
Ivan Meštrović, *Job*, 1946.
Foto: Zoran Alejbeg

Guillaume Ségur problematizira višedimenzionalnu pojavu realiteta. Susrevši se prvi put s imenom Ivana Meštrovića odnosno s galerijom njegovih radova u Splitu putem službene internetske stranice (www.mdc.hr/mestrovic), umjetnik prilikom boravka u Splitu stvara vlastitu realnost prikupljajući informacije o kompleksu i umjetninama koje smatra relevantnima. Nakon toga unutar reprezentativne blagovaonice negdašnje Meštrovićeve vile umjetnik postavlja televizor na kojemu promatraču nudi link koji će ga uputiti na njegovu interpretaciju prostora u kojemu se upravo nalazi (www.actualwalk.com). Rad tog umjetnika moguće je zapravo vidjeti u virtualnom/dislociranom prostoru (izvan muzeja!) kada posjetitelj već posjeduje memoriju na doživljenu realnost posjeta Galeriji Ivana Meštrovića. Link na TV ekranu popraćen je zvukom koji privlači pozornost i pokreće prostor, inače lišen komponente zvuka.

Graziano Vignolo za svoj rad *Lamenti incatenati* direktnu inspiraciju crpi iz iskustva zatočenja Ivana Meštrovića u zatvoru na Savskoj cesti s kraja 1941. godine. U kontekstu takvih rubnih životnih iskustava kiparu se intenzivno pojavljuje predodžba starozavjetnog Joba. Zatvarajući poznatu kiparovu skulpturu metalnom rešetkom te dopunjujući Jobov krik audio komponentama i vizualnim komponentama, taj mladi umjetnik stvara djelo izrazito sugestivnog dojma. Cilj takvih projekata jest prostor stalnog izlaganja djela I. Meštrovića promaknuti u mjesto aktivnog promišljanja o skulpturi kao značajnome likovnome mediju, kao mjestu mogućeg redefiniranja njezina današnjeg statusa odnosno njezine pojave i značenja unutar povijesti umjetnosti.

Primljeno: 24. ožujka 2005.

READY - MADE MUSEUM? (ACCOMPANYING THE GEMINA MUSE 2004 PROJECT IN THE IVAN MEŠTROVIĆ GALLERY IN SPLIT)

Displaying modern artwork has become a constant activity of the Ivan Meštrović Foundation - Ivan Meštrović Gallery in Split. As an outcome, this project which resulted in the confrontation of artists of different generations and diverse work methods prompted the participation of Croatia in the international project "Gemina Muse 2004" with following the initiative of the Institute of Modern Art in Zagreb. The project is the third edition of an originally Italian project which aspired to be and finally became international. Thirty-six museums from nine European countries participated in the project which opened the door to 106 young artists. The project was coordinated by Giacinto Di Pietrantonio in cooperation with 47 European art critics.

The aim of the project was confrontation between two types of mediums- traditional and modern or the review and indication of inaccurate well-established definitions. The works of three young artists were displayed in the Ivan Meštrović Gallery in Split. The artists this time displayed in the Gallery were Viktor Popović from Split (by choice of Dalibor Prančević), Guillaume Ségur from Lyon (by choice of Estelle Nabeyrat) and Graziano Vignolo from Genoa (by choice of Emilia Marasco).

The aim of these projects is to transform the exhibition room where Ivan Meštrović's work is permanently displayed into a place of active thought about sculpture as a significant art medium as well as a place of its possible redefinition of status today and its appearance and meaning throughout the history of art.